

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

10 novembre 2010

**PROPOSITION DE LOI**

**modifiant l'article 17<sup>quater</sup>  
de l'arrêté royal du 28 novembre 1969  
pris en exécution  
de la loi du 27 juin 1969  
révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944  
concernant la sécurité sociale  
des travailleurs afin d'exonérer  
les pompiers volontaires  
de cotisations sociales**

(déposée par M. Josy Arens)

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 november 2010

**WETSVOORSTEL**

**tot wijziging van artikel 17<sup>quater</sup>  
van het koninklijk besluit van 28 november  
1969 tot uitvoering van de wet  
van 27 juni 1969 tot herziening  
van de besluitwet van 28 december 1944  
betreffende de maatschappelijke zekerheid  
der arbeiders, teneinde de vrijwillige  
brandweerlieden vrij te stellen  
van sociale bijdragen**

(ingediend door de heer Josy Arens)

**RÉSUMÉ**

*S'engager comme pompier volontaire est peu attractif en raison de la faible rémunération, surtout par rapport aux risques encourus.*

*Afin d'encourager les vocations, il est proposé de les soustraire du régime de la sécurité sociale des travailleurs. De la sorte, des cotisations sociales ne seront plus prélevées sur leur rémunération.*

**SAMENVATTING**

*Een vrijwillig brandweerman worden, is weinig aantrekkelijk wegens de lage vergoeding, zeker als men rekening houdt met de risico's van zijn optreden.*

*Teneinde mensen ertoe aan te zetten een vrijwillig brandweerman te worden, wordt voorgesteld de brandweerlieden te onttrekken aan het stelsel van de sociale zekerheid van de werknemers, zodat niet langer sociale bijdragen op hun vergoeding worden ingehouden.*

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>N-VA : Nieuw-Vlaamse Alliantie</p> <p>PS : Parti Socialiste</p> <p>MR : Mouvement Réformateur</p> <p>CD&amp;V : Christen-Democratisch en Vlaams</p> <p>sp.a : socialistische partij anders</p> <p>Ecolo-Groen! : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</p> <p>Open Vld : Open Vlaamse liberalen en democraten</p> <p>VB : Vlaams Belang</p> <p>cdH : centre démocrate Humaniste</p> <p>LDD : Lijst Dedecker</p> <p>PP : Parti Populaire</p>                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <p><i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i></p> <p>DOC 53 0000/000: Document parlementaire de la 53<sup>ème</sup> législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</p> <p>QRVA: Questions et Réponses écrites</p> <p>CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</p> <p>CRABV: Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</p> <p>CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</p> <p>PLEN: Séance plénière</p> <p>COM: Réunion de commission</p> <p>MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</p> | <p><i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i></p> <p>DOC 53 0000/000: Parlementair document van de 53<sup>e</sup> zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</p> <p>QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden</p> <p>CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</p> <p>CRABV: Beknopt Verslag (blauwe kaft)</p> <p>CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</p> <p>PLEN: Plenum</p> <p>COM: Commissievergadering</p> <p>MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</p> |
| <p><i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i></p> <p>Commandes:</p> <p>Place de la Nation 2</p> <p>1008 Bruxelles</p> <p>Tél.: 02/ 549 81 60</p> <p>Fax: 02/549 82 74</p> <p>www.laChambre.be</p> <p>e-mail: publications@laChambre.be</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p><i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i></p> <p>Bestellingen:</p> <p>Natieplein 2</p> <p>1008 Brussel</p> <p>Tel.: 02/ 549 81 60</p> <p>Fax: 02/549 82 74</p> <p>www.deKamer.be</p> <p>e-mail: publicaties@deKamer.be</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

## DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Contrairement aux pompiers professionnels, les pompiers dits “volontaires” exercent une autre profession à titre principal. Ils sont appelés en cas d’urgence ou pour effectuer des gardes et sont rémunérés en fonction de leurs prestations.

Devenir pompier nécessite un véritable engagement personnel. En effet, pour être pompier volontaire, il est impératif d’avoir le brevet de secouriste. Il faut également suivre des formations incendie assurées par l’École Provinciale du Feu et réussir les épreuves organisées. Outre les formations, un pompier volontaire doit répondre à d’autres conditions: avoir plus de 18 ans, avoir une taille de 1m 60 ou plus, satisfaire à un examen médical et à des aptitudes physiques...

D’autre part, la fonction de pompier volontaire est un véritable service rendu à la collectivité car les missions assurées par la protection civile sont très importantes, comme l’indique l’article 2bis de la loi du 31 décembre 1963 sur la protection civile, qui précise les missions de la protection civile:

1° interventions relatives à la lutte contre le feu et l’explosion;

2° prévention en matière d’incendie;

3° aide médicale urgente;

4° travaux de secours techniques;

5° lutte contre la pollution et contre la libération de substances dangereuses;

6° lutte contre les événements calamiteux, les catastrophes et les sinistres;

7° coordination des opérations de secours;

8° missions internationales de protection civile;

9° missions préventives lors de grands rassemblements de personnes;

10° distribution d’eau;

## TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In tegenstelling tot de beroepsbrandweerlieden oefenen de zogenaamde “vrijwillige” brandweerlieden als hoofdactiviteit een ander beroep uit. Zij worden opgeroepen in dringende gevallen of voor wachtdiensten; zij worden betaald naargelang hun prestaties.

Brandweerman worden, vereist een grote persoonlijke inzet. Om een vrijwillig brandweerman te worden, moet men immers houder zijn van het brevet van hulpverlener, moet men brandbestrijdingsopleidingen volgen aan de provinciale brandweerschool en moet men slagen voor de examens. Naast het volgen van opleidingen moet een vrijwillig brandweerman voldoen aan andere voorwaarden: ouder zijn dan 18 jaar, minimum 1,60 meter groot zijn, voldoen aan een medisch onderzoek, de nodige lichamelijke geschiktheid hebben enzovoort.

Bovendien houdt de functie van brandweerman een heuse dienst aan de gemeenschap in. De taken van de civiele bescherming zijn immers zeer belangrijk, zoals blijkt uit artikel 2bis van de wet van 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming. Daarin wordt aangegeven dat de taken inzake civiele bescherming de volgende zijn:

1° de interventies betreffende de strijd tegen brand en ontploffing;

2° de brandpreventie;

3° de dringende medische hulpverlening;

4° de technische hulpverleningswerkzaamheden;

5° de bestrijding van vervuiling en van het vrijkomen van gevaarlijke stoffen;

6° de strijd tegen de rampspoedige gebeurtenissen, de catastrofes en de schadegevallen;

7° de coördinatie van de hulpverleningsoperaties;

8° de internationale opdrachten van civiele bescherming;

9° de preventieve opdrachten tijdens grote bijeenkomsten van personen;

10° de waterbevoorrading;

11° alerte à la population;

12° appui logistique.

On comprend donc toute l'importance de motiver les vocations pour les fonctions de pompier volontaire.

Mais, malheureusement, la législation actuelle en matière de sécurité sociale peut décourager les membres volontaires de la protection civile. En effet, des cotisations sociales sont perçues sur la rémunération obtenue pour certaines prestations. Les pompiers volontaires reçoivent donc une faible rémunération par rapport aux services qu'ils rendent et aux risques qu'ils prennent. De plus, ces pompiers volontaires exerçant une autre profession à titre principal, ils payent déjà des cotisations sociales. Les règles en vigueur actuellement concernant l'assujettissement à la sécurité sociale des pompiers volontaires ont été introduites par l'arrêté royal du 31 janvier 1991 concernant les cotisations de sécurité sociale pour les pompiers volontaires.

Cet arrêté a inséré un article 17<sup>quater</sup> dans l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs. Cet article soustrait au régime de la sécurité sociale des travailleurs salariés, sous certaines conditions, les pompiers volontaires qui font partie d'un service d'incendie ou d'une association intercommunale d'incendie constitués en vertu de la loi du 31 décembre 1963 sur la protection civile.

Selon cet article 17<sup>quater</sup>, la rémunération octroyée aux pompiers volontaires est donc exonérée de cotisations de sécurité sociale à condition que les rémunérations qu'ils perçoivent ne dépassent pas certains montants, liés à l'indice des prix.

Mais cet article 17<sup>quater</sup> ne correspond pas complètement au système appliqué en pratique. En effet, malgré que cet article 17<sup>quater</sup> ne l'indique pas, une distinction est opérée, dans la pratique, entre deux types de prestations effectuées par les pompiers volontaires:

1. le premier type de prestation concerne les prestations exceptionnelles des pompiers volontaires; sont considérées comme exceptionnelles les prestations pour lesquelles les pompiers sont appelés subitement pour lutter contre un incendie ou une catastrophe; ces prestations sont entièrement exonérées;

11° de waarschuwing van de bevolking;

12° de logistieke ondersteuning.

Het ligt dus voor de hand waarom het zo belangrijk is mensen ertoe aan te zetten een vrijwillig brandweerman te worden.

Jammer genoeg kan de vigerende wetgeving inzake sociale zekerheid de vrijwillige leden van de civiele bescherming ontmoedigen omdat van de vergoeding voor bepaalde prestaties sociale bijdragen worden ingehouden. Vrijwillige brandweerlieden worden dus maar weinig vergoed ten opzichte van de diensten die zij leveren en de risico's die zij nemen. Bovendien betalen zij al sociale bijdragen indien zij als hoofdactiviteit een ander beroep uitoefenen. De thans vigerende regels inzake de onderwerping van brandweerlieden aan de sociale zekerheid werden ingesteld bij het koninklijk besluit van 31 januari 1991 betreffende de socialezekerheidsbijdragen voor vrijwillige brandweerlieden.

Dat koninklijk besluit heeft in het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders een artikel 17<sup>quater</sup> ingevoegd. Dat artikel bepaalt dat de vrijwillige brandweerlieden die deel uitmaken van een brandweerdienst of van een krachtens de wet van 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming opgerichte intercommunale brandweervereniging onder bepaalde voorwaarden aan de toepassing van het socialezekerheidsstelsel van de werknemers worden onttrokken.

Krachtens dat artikel 17<sup>quater</sup> is de aan de vrijwillige brandweerlieden toegekende vergoeding dus vrijgesteld van socialezekerheidsbijdragen, op voorwaarde dat die vergoedingen lager liggen dan bepaalde, aan het indexcijfer gekoppelde bedragen.

Dat artikel 17<sup>quater</sup> stemt echter niet geheel overeen met de regeling die in de praktijk wordt toegepast. Hoewel dat niet in dat artikel wordt aangegeven, wordt in de praktijk immers een onderscheid gemaakt tussen twee soorten van prestaties door de vrijwillige brandweerlieden:

1. de uitzonderlijke prestaties van de vrijwillige brandweerlieden: als de brandweerlieden plots worden opgeroepen om een brand of een ramp te bestrijden, worden die prestaties als uitzonderlijk beschouwd; die prestaties worden volledig vrijgesteld van sociale bijdragen;

2. le deuxième type de prestations concerne les prestations régulières, c'est-à-dire les appels non urgents, les exercices, les services de garde, les tâches administratives, l'entretien des véhicules ou les trajets en ambulance par exemple; c'est pour cette catégorie de prestation que doit s'appliquer le plafond de revenu prévu à cet article 17<sup>quater</sup>.

Cette distinction remonterait à une circulaire du ministre de l'Intérieur du 29 novembre 1967 au sujet de l'organisation et des missions des services d'incendie communaux et régionaux.

D'une part, il est nécessaire de revoir le système en vigueur, qui dépend toujours d'une ancienne circulaire et ne correspond pas au texte de l'arrêté royal en vigueur. Il faut donc supprimer la distinction opérée entre prestations exceptionnelles et prestations régulières car toutes les prestations accomplies par les pompiers volontaires sont importantes.

D'autre part, la rémunération due sur l'ensemble des prestations accomplies par les pompiers volontaires doit être exonérée de cotisations de sécurité sociale. Ce système permettrait de mieux récompenser financièrement les volontaires qui consacrent du temps et de l'énergie pour venir en aide à leurs concitoyens.

## COMMENTAIRES DES ARTICLES

### Art. 2

Cet article vise à exonérer les pompiers volontaires de cotisations de sécurité sociale sur leur rémunération pour leurs activités en tant que pompiers volontaires. Ils continuent cependant de bénéficier de la réglementation relative aux accidents du travail, l'employeur restant tenu d'assurer son personnel contre les risques d'accidents de travail.

Josy ARENS (cdH)

2. de regelmatige prestaties, dus bijvoorbeeld de niet-dringende oproepen, de oefeningen, de weekenden/of nachtdiensten, de administratieve taken, het onderhoud van de voertuigen of de trajecten met de ziekenwagen; voor die categorie van prestaties geldt het inkomensmaximum dat bij dat artikel 17<sup>quater</sup> is bepaald.

Dat onderscheid is naar verluidt terug te voeren op een circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken van 29 november 1967 over de organisatie en de taken van de gemeentelijke en gewestelijke brandweerdiensten.

Er is een bijsturing nodig van de vigerende regeling, die nog altijd berust op een oude circulaire en die niet spoort met het vigerende koninklijk besluit. Derhalve moet het onderscheid tussen uitzonderlijke en reguliere prestaties worden afgeschaft, want alle door de vrijwillige brandweerlieden geleverde prestaties zijn belangrijk.

Voorts moet de verschuldigde vergoeding voor alle door de vrijwillige brandweerlieden geleverde prestaties vrijgesteld worden van socialezekerheidsbijdragen. Via die regeling zou kunnen worden gezorgd voor een betere financiële beloning van de vrijwilligers, die tijd vrijmaken en inspanningen leveren om hun medeburgers te hulp te komen.

## TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

### Art. 2

Dit artikel strekt ertoe de vrijwillige brandweerlieden vrij te stellen van socialezekerheidsbijdragen op de vergoeding voor hun activiteiten als vrijwillige brandweerlieden. Wel blijft voor hen de reglementering inzake arbeidsongevallen van kracht, waarbij de werkgever verplicht is zijn personeel te verzekeren tegen het risico op arbeidsongevallen.

**PROPOSITION DE LOI****Article 1<sup>er</sup>**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

**Art. 2**

L'article 17<sup>quater</sup> de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, inséré par l'arrêté royal du 31 janvier 1991, est remplacé comme suit:

“Art. 17<sup>quater</sup>. Sont soustraits à l'application de la loi les pompiers volontaires qui font partie d'un service d'incendie ou d'une association intercommunale d'incendie constitués en vertu de la loi du 31 décembre 1963 sur la protection civile.”

**Art. 3**

Le Roi est habilité à modifier la disposition visée à l'article 2.

16 septembre 2010

Josy ARENS (cdH)

**WETSVOORSTEL****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

**Art. 2**

Artikel 17<sup>quater</sup> van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 17<sup>quater</sup>. De wet is niet van toepassing op de vrijwillige brandweerlieden die deel uitmaken van een brandweerdienst of een intercommunale brandweervereniging die is opgericht krachtens de wet van 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming.”

**Art. 3**

De Koning wordt gemachtigd de in artikel 2 bedoelde bepaling te wijzigen.

16 september 2010